

Grootste knelpunten schadelijk geluid en valgevaar

Arbeidsinspectie kritisch positief

Hoe veilig en gezond werkt men in de podiumkunsten? Heeft het arboconvenant effect gesorteerd? Om dat te achterhalen voerde de Arbeidsinspectie vorig jaar een kleine tweehonderd inspecties uit. De algemene indruk is positief. Maar op enkele punten presteert de sector nog flink onder de maat, vindt de inspectie.

Van april tot en met juli 2008 bezocht de Arbeidsinspectie een kleine tweehonderd evenementen, theaters, concertzalen, gezelschappen, orkesten en poppodia. Men wilde nagaan of de gemaakte afspraken in het Arboconvenant Podiumkunsten, dat liep van 2002 tot en met 2007, hebben geholpen. En of de sector zich nog steeds aan die afspraken houdt. Een positieve indruk overheerst. 'Er is sprake van een duidelijke professionalisering,' aldus de inspectie. 'Vooral op het gebied van fysieke belastingen zijn belangrijke vorderingen gemaakt.' Toch was bij de

helft van de inspecties sprake van één of meer overtredingen. Niet zo ernstig dat het werk moest worden stilgelegd, al werd in 2 gevallen wel meteen een boeterapport opgemaakt. Van de lichtere maatregelen werd in 6 gevallen een eis tot verbetering gesteld, in 78 gevallen werd een waarschuwing gegeven en in 17 gevallen kon worden volstaan met de maatregel stimulering, waarbij de inspectie vertrouwt dat het probleem snel wordt opgelost. Met name de evenementen, schouwburgen en poppodia kunnen blijven rekenen op belangstelling van de inspectie.

Schadelijk geluid

In de evenementensector zijn vrijwel uitsluitend overtredingen geconstateerd op het gebied van schadelijk geluid: 44 overtredingen bij 84 bezochte evenementen. De inspectie toont zich teleurgesteld. De sector heeft zelf in een arbocatalogus aangegeven aan welke geluidsnorm men zich wil houden: 105 dB(A) voor het maximaal toelaatbare lawaai in de werkomgeving. Dat is een grote verbetering, vindt de inspectie, maar dan moeten wel alle werknemers hun gehoorbescherming dragen zodra het geluidsniveau boven

Inspectieproject Podiumkunsten 2008

	Schouwburgen en concertzalen	Evenementen	Poppodia	Orkesten	Producerende gezelschappen
Aantal inspecties	75	84	9	11	15
Inspecties met één of meer overtredingen	41	42	4	5	4
Overtredingen Valgevaar	14 (13)*	-	-	-	1
Overtredingen Geluid	10 (5)*	44 (36)*	3 (1)*	6 (1)*	1
Overtredingen RI&E	10 (9)*	9 (9)*	2 (2)*	-	1 (1)*

*Tussen haakjes het aantal door de Arbeidsinspectie gegeven waarschuwingen.

de 85 dB(A) komt. Dat is de wettelijke norm. In de praktijk gebeurt dat veel te weinig. Werknemers blijken niet te beschikken over gehoorbeschermers of dragen ze niet als het wel zou moeten. Het ontbreekt kennelijk aan goede voorlichting en instructie. Vooral dienstverlenend personeel van horeca en beveiliging blijkt vaak niet van de regels op de hoogte. De inspectie velt een hard oordeel. 'De werkzaamheden hadden kunnen worden stilgelegd en er hadden boeterapporten kunnen worden opgemaakt, maar in het kader van dit inspectierapport is volstaan met een waarschuwing. Bij een volgende gelegenheid zal echter strikter worden gehandhaafd.' De evenementensector is gewaarschuwd! Belangrijk is ook dat de inspectie geen uitzondering wenst te maken voor de beroepsgroep van geluidstechnici, ook al menen die zelf dat ze hun werk niet meer goed kunnen doen als zij verplicht gehoorbeschermers moeten dragen. Dan moet er maar gezocht worden naar geschikte middelen, vindt de inspectie. 'Gezien het grote risico op blijvende gehoorschade zal gezocht moeten worden naar gehoorbeschermers die het functioneren van de geluidstechnicus niet of nauwelijks beïnvloeden. (...) In de orkestwereld zijn daarmee al veel ervaringen opgedaan.'

Orkestbak en valgevaar

In schouwburgen en concertzalen zijn 75 inspecties uitgevoerd en werden 41 overtredingen geconstateerd, waarvan 14 keer op het gebied van valgevaar. Een enkele keer was dit vanwege onveilige toegang tot de lichtbrug of een onveilig hekwerk op de lichtbrug zelf, maar in de meeste gevallen ging het om het ontbreken van valbeveiliging bij de orkestbak. Het klinkt anno 2009 bijna ongelooflijk: er zijn in het verleden ernstige ongelukken gebeurd rond de orkestbak, dodelijke ongelukken zelfs. Er zijn oplossingen voorhanden. En tóch hebben veel theaters geen beveiliging. De inspectie stelt zonder meer dat theaters met een orkestbak op korte

termijn een voorziening moeten treffen zoals een vangnet, om te voorkomen 'dat mensen of zware voorwerpen van het podium in de orkestbak vallen (...). Daarbij moet bedacht worden dat

'Bij een volgende gelegenheid zal strikter worden gehandhaafd'

valpartijen niet alleen grote risico's met zich meebrengen voor degene die valt, maar ook voor de mensen die in de orkestbak aan het werk zijn.' Een tweede belangrijk aandachtspunt in de theaters is de opleiding en certificering van technici die de mechanische trekkenwand bedienen.

Poppodia, orkesten en gezelschappen

Bij de poppodia is minder intensief geïnspecteerd. Hier werden 3 overtredingen geconstateerd op het gebied van schadelijk geluid op een totaal van 9 inspecties. In 2 gevallen werd een waarschuwing gegeven voor een onvolledige RI&E. Bij de producerende gezelschappen en de orkesten werden lichtere overtredingen geconstateerd, ook weer op het gebied van schadelijk geluid en onvolledige RI&E.

Aanbevelingen

'De zorg voor arbeidsomstandigheden is in vergelijking met vroeger op een hoger plan gekomen', schrijft de inspectie. De trekkenwanden in de theaters zijn gemechaniseerd, op één locatie na, waar direct een boeterapport is opgemaakt. De grote fysieke belasting door de handtrekken behoort daarmee tot het verleden. Verder heeft de sector wat schadelijk geluid betreft zijn verantwoordelijkheid genomen door de norm van 105 dB(A) te formuleren. Maar op dit punt valt de praktijk tegen. De inspectie wijst erop dat de werkgever hiervoor verantwoordelijk is. Die moet zorgen voor gehoorbeschermers, zorgen voor goede voorlichting en toezicht houden op het dragen ervan. 'Het gebruik van gehoorbeschermers moet

een automatisme worden', aldus de inspectie.

De inspectie doet de volgende aanbevelingen:

- Een branchebrede Arbocatalogus

Podiumkunsten is dringend gewenst, zodat met name kleine organisaties de voornaamste arbeidsrisico's kunnen herkennen en aanpakken. (De VPT heeft hiertoe vorig jaar al een werkgroep in het leven geroepen)

- Poppodia en evenementen moeten zorgen dat alle medewerkers bij meer dan 85 dB (A) gehoorbeschermers dragen.
- De bestaande branche-RI&E moet aangevuld worden met een module voor samenwerkende werkgevers.
- Bedieners van de mechanische trekkenwand moeten in het bezit zijn van een certificaat Bedieningsvakman Mechanische Trekkenwand.
- Elke orkestbak moet voorzien zijn van valbeveiliging. ◀

Het rapport *Veilig en gezond op het podium - Een hele kunst* is als pdf te vinden op de website van de VPT

